

Dues tensions

Probablement una de les funcions bàsiques de la formació del voluntariat és clarificar amb les persones voluntàries quines són les tensions o contradiccions de la seva tasca, evitant el risc de passar-les per alt o menystenir la seva importància. Obviament, n'hi ha moltes antinòmies, però podria ser útil començar per una que rau en la mateixa raó de ser del voluntariat.

Em refereixo a l'antinòmia "deure de servir a una causa versus dret al treball voluntari". Una mica complicat, oi? Aclarim-ho amb un exemple: Quan l'accent es posa en el deure de servir a una causa social, pot arribar un moment en què la persona voluntària posi en qüestió la seva dedicació, en el sentit de considerar-la insuficient a l'hora de lluitar de manera eficaç per la causa.

Quan l'accent es posa la defensa del dret al treball voluntari en sí mateix -com a expressió genuïna de maduresa democràtica i de participació activa-, pot arribar el moment en què la persona voluntària, per no deixar de ser-ho, minimitzi la causa, no fos cas que arribés a la conclusió de que és necessària més dedicació o més treball professional, cosa que podria entrar en contradicció amb la identitat voluntària.

No es fàcil resoldre l'antinòmia, perquè els dos accents tenen una justificació ètica impecable. Per això és necessari que la formació porti llum, ajudi les persones voluntàries a trobar l'equilibri entre les dues tensions i a descobrir el significat humil però compromès de la paraula contribuir. Contribuir és un deure cívic (deixar el món una mica millor de com l'hem trobat) i és un dret (participar en democràcia). Contribuir no és salvar el món ni arreglar tots els problemes, sino "aportar alguna cosa". Això implica acceptar que no tothom pot fer el mateix, ni amb la mateixa intensitat. Com en una orquestra, cadascú ha de tocar l'instrument que domina, al servei d'una melodia col·lectiva.